

# Een kerk met kleur en fleur

Egbert Rooze



De eerste kleur in onze gemeente, een 15-tal jaren geleden, was *grijs*. Een taaie kern getrouwen, van gemiddeld 60-jaar, die de kerk overeind hielden. Zolang dat nog duurde! Men beseftte dat er 'iets' moest gebeuren en stond wel open ... maar hoe?

Een eerste stap die gezet werd, was eigenlijk het openbreken van de gesloten 'ons-kent-ons'-mentaliteit. Nieuw ingekomenen 'hoorden' er niet bij: elke zondag werd er wel koffie gedronken na de dienst, maar men zat aan zijn eigen tafeltje. Als een nieuweling heel spontaan aan één van die tafeltjes ging zitten...!

Dat 'openbreken' doe je niet door te discussiëren en te argumenteren, maar veeleer door het anders te dóén. Dus, door nieuweren eens mee te nemen. Er zijn altijd gemeenteleden die afgehaakt zijn of teleurgesteld waren omdat ze botsten op die 'ons-kent-ons'-mentaliteit. Er is altijd wel een groep in de gemeente die dat best anders wil, maar 'de wind van voren kreeg' van een paar dominante persoonlijkheden. Ook op liturgisch vlak – om het eens een 'beetje' anders doen dan de traditionele manier – trad een zelfde werend mechanisme op. Als die mensen voelden dat de wind keerde, wilden ze best terug proberen!

Dit alles vergt analyse, het doorhebben van de dingen, respect en liefde voor de traditie zoals het tot nu toe ging hebben, maar ook creativiteit en strijdlust om open te breken, ter wille van een leefbare en leuke toekomst. In onze projectbeschrijving hebben we het zo getypeerd: de kerkelijke horizon moet verlegd worden van de protestantse navel naar de dynamiek van een bruisende en bedreigende metropool Antwerpen. Door de handen uit de mouwen te steken en aan te pakken, steeg ook de waardering voor de eigen kerk.

## Voorzichtig en gaandeweg

We legden contacten met 'ons' Protestants Sociaal Centrum (PSC) in de buurt. Dat deed heel goed sociaal en diaconaal werk, maar werd door de kerk als een prachtig alibi gezien: zij deden 'mooi' werk, wij hielden eens een 'flinke collecte'. Maar met de vluchtelingen, de arme Belgen – de 'vierde wereld' zoals we die noemen – en de gestrande mensen, hadden de kerken nauwelijks contact. Toen we eens gingen polsen naar bepaalde nood, bleek dat men vanuit het PSC het erg op prijs zou stellen dat zij onze bijgebouwen van de kerk wilden gebruiken om taallessen aan vluchtelingen te geven. Die stonden overigens toen nog praktisch de hele

week leeg!

En zo geschiedde. Toen ontdekten christelijke vluchtelingen ook een kerk en gingen het daar eens proberen. En ja, ze voelden iets van warmte en openheid en bleven hangen. Ze namen anderen mee, ook asielzoekers die geen 'goeiedag' in een andere christelijke kerk ontvingen en daar al meer dan een jaar zaten, en zich dan maar naar ons wendden!

En het binnendruppelen bleef doorgaan. Van de ene nationaliteit kwam de andere. En er werd weer gedoopt, en het was weer feest: de tam-tam mocht eens in de kerk klinken, en een eigen geloofsbelijdenis in hun taal, en een apart, mooi lied, die de schat van het oecumenisch christendom liet zien. En ná de doop werd er lekker zoet Turks fruit aan de hele gemeente uitgedeeld, en soms gekookt voor 50 mensen, en de keuken werd weer vrolijk gebruikt...

En van het ander kwam het één: Belgische mensen hoorden van deze kerk, ontdekten de nieuwe wind, kwamen via de oecumene, die ook weer actiever beoefend werd, aangewaaid. Sommigen waren gestrand omdat ze geen tweede huwelijk in de RK-kerk mochten laten bevestigen, anderen troffen een nog steeds enge, wat angstige sfeer in de kerk aan en schakelden over, sommige vierde-wereld-mensen werden ook geraakt door het ruimtegevend en sociale karakter van kerk zijn. Anderen vonden via de jaarlijkse Monumentendag, of via een orgelconcert of zelfs via het telefoonboek de weg naar onze kerk!

## Hobbels en bobbel

Deze instroom en nieuwe impuls bracht blijdschap, maar ook weerstand met zich mee:

- Sommigen voelden dat het oude pad verlaten werd en dat er 'teveel' veranderde.
- Anderen schreven goedbedoeld een brief dat 'het voor de vluchtelingen *beter* was hun eigen kerk op te richten. Daar kwamen ze liturgisch meer aan hun eigen trekken, en dus wij ook'. Een verleiding die vrij groot is, om elk 'het zijne' te geven, ook kerkelijk, maar die dan niet de gelegenheid schept om samen één gemeente te vormen, met alle diversiteit en kracht die daarbij bovenkomt. Juist in een stad als Antwerpen, waar 30% van de stemmen gaat naar extreem-rechtse fascistische partij, het Vlaams Blok, is het noodzakelijk om vrijplaatsen te creëren waar men zich oefent in het multicultureel samenzijn, ook kerkelijk! Het is nog steeds een uitzondering.
- Voor velen was het 'wennen': er werden meer Afrikaanse tijden van kerkdiensten gescoord (regelmatig was de dienst 5 kwartier of anderhalf uur lang), andere liederen deden hun ingang, een piano kwam in de kerk, een tam-tam werd af en toe bespeeld, een kwart van de kerkgangers kwam ná het aanvangsuur, 10-uur, nog vrolijk niet schuld bewust de kerk binnengedruppeld, men sloeg wel eens een kruisje voor men ging zitten. Het waren niet alleen echte en rechte protestanten die zich toevoegden aan de kring, maar ook

Assyrisch Katholieken, Ethiopisch Orthodoxen, Ghanese Methodisten, Pakistaanse Anglicanen, pinksterachtige Bangla Deshi, Armeens Orthodoxen, Finse Lutheranen, enz – een oecumenisch amalgaam.

● Ook diaconale veranderingen stonden op til: de ruime reserve die men altijd had – je weet nooit wat voor ernstigs er kon gebeuren, maar dat gebeurde niet! – werd hoe langer hoe meer aangesproken: mensen hadden geen papieren, geen huis, geen extra voorzieningen, medische noden, geen voldoende kennis van het Nederlands, werden uitgewezen, moesten in beroep gaan, hadden daarvoor geen middelen. Er ontstond dus een totaal andere dynamiek in het diaconale bewustzijn: van mensen met wie je de week daarvoor nog avondmaal had gevierd, hoorde je de volgende week dat ze dreigden uitgewezen te worden; diaconie kreeg een gezicht: je werd politiek meer bewust, menselijk meer geraakt en leerde de hardheid van de wereld ook beter kennen, en zo leerde men dus anders geven in de collectezak!

### Doorbraak

De hobbels waren ook een test om te zien in hoeverre we als gemeente (en kerkenraad, die hierin toch leiding gaf en voorop ging) rijpten en de uitdagingen aandurfden.

Tegelijkertijd met het 'nemen' van die hobbels ging ook een integratie in de gemeente zelf gepaard. In elk onderdeel van het gemeente zijn kwam de veelkleurigheid hoe langer hoe meer te voorschijn:

- in de kerkenraad, de kindernevendienstleiding, de cantorij, de opspasdienst;
- in het deelnemen aan de catechese, de twengespreksgroep, de jongvolwassengroep ...
- de groepen van de koffiedienst (een viertal) veranderden ook van kleur. De vluchtelingen waren niet alleen meer gasten, maar ook gastheren en -dames, die koffie inschenken, koekjes en gebak presenteren, afwassen, enz;
- de dienst zelf wordt ook meer een plek waar meerderen aan deelnemen: met voorlezen, bepaalde liederen leren, collecteren met 'vrijwillige' diakenen die graag inspringen, Onze Vader bidden in een andere taal, de geloofsbelijdenis laten klinken in de 'eigen' taal, enz.

### Herberg

De 'doorbraak' heeft tot gevolg dat de oude en nieuwe garde het leuk begint te vinden. Er wordt niet meer gezeurd, maar men aanvaardt elkander, ook met zijn 'zwakheden' (*ze komen nog altijd te laat!*).

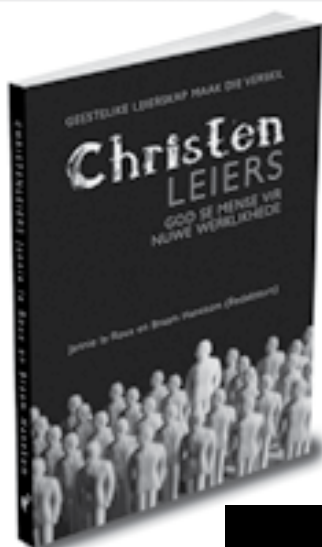
De weg voor meer gemeenschapsvorming ligt open. Juist het eten en drinken met elkaar wordt genietend en lerend beoefend: men leert hoe de Ethiopiërs een 'ceremonie' hebben om koffie te gaan drinken, men proeft van de speciale kip-gerechten van Pakistan, van Ghana, van het zoete Turkse-Assyrisch fruit. Men heeft regelmatig doop- en andere feesten. Onze Fancy Fair wordt opgesmukt met andere lekkernijen, we verzinnen een brunch voor ná de dienst, een speciaal etentje met een aantal mensen... De keuken wordt hoe langer hoe meer gebruikt.

Acties worden op touw gezet. Er ontstaat een 'wijnclub' met een echte 'oenoloog', een wijnproever, nog wel een afgedwaalde protestant die ons goede prijs/kwaliteit-wijn adviseert, na een avondje blind-proeven uiteraard. We maken een eigen etiket voor de wijn, versierd met bijbeltekst: *Drink uw wijn met een vrolijk hart, Pred.9:7*. Voor verbouwingen in de keuken, schildering en renovatie van ons kerkgebouw is dit een welkome en ludieke bijdrage.

Kortom: toen we 16 jaar geleden een respectabele één-grijskleurige-groep waren, groeiden we uit tot een veelkleurige gemeenschap van 24 nationaliteiten, die een drievoudige vermeerdering van zijn actieve aantal heeft ondergaan. Zonder veel te zeggen zijn we in stilte een getuigenis in het vrij racistische Antwerpen: het kan echt anders!

De herberg staat nog steeds open en we merken het bijna iedere week: er schuiven nog steeds mensen aan en bij. Het is leuk, het is spannend, ja het voelt alsof het koninkrijk van God toch iets meer naderbij is gekomen!! En dat in het hartje van die schone stede Antwerpen!

● *Dr Egbert Rooze is verbonde aan die plaaslike gemeente van Antwerpen-Noord van die Verenigde Protestantse Kerk in België (VPKB). Die VPKB is 'n susterkerk van die VGK en het ook die Belhar-belydenis as geloofsbelydenis aanvaar. Dr Rooze was 8 jaar lank assessor van die Algemene Sinode. In 2007 het hy drie maande lank die VGK en SA besoek in 'n uitruilprogram tussen die twee kerke.*



## AL OP JOU RAK?

### Christenleiers

God se mense vir nuwe werklikhede

**Prys: R139.95**

Bestel by:

0860 26 33 42 of 0860 BMEDIA

bestel@bmedia.co.za

www.bybelmedia.co.za

**Geen posgeld nie**

